

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşerîBilimler
Araştırma Merkezi
DARIAH-EU Türkiye Ortağı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

2025 YILI

Dijital Beşerî Bilimler Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BİRİM
FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU	3
I- GENEL BİLGİLER	5
A. Misyon ve Vizyon	5
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	5
C. İdareye İlişkin Bilgiler	6
1- Teşkilat Yapısı	6
2- İnsan Kaynakları	7
3- Sunulan Hizmetler	7
3.1. Araştırma Hizmetleri	7
3.2. Yayınlarla İlgili Faaliyet Bilgileri	22
3.3. Kurumlar Arasında Yapılan İkili Anlaşmalar	28
3.4. Proje Bilgileri 10 proje	29
II- AMAÇ ve HEDEFLER	31
A. Temel Politikalar ve Öncelikler	31
B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefleri	31
III- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	32
A- Üstünlükler	32
B- Zayıflıklar	32
C- Değerlendirme	32
IV- ÖNERİ VE TEDBİRLER	33

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Dijital Beşerî Bilimler Uygulama ve Araştırma Merkezi (DBB-M) 21 Kasım 2021 tarihli 31670 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmelikle resmen kurulmuştur. Altyapı ve yer çalışmalarına dair hazırlıklardan sonra Mart 2023 tarihinde Eski Teknoloji Fakültesi A Blok A305 no’lu yerde faaliyetlerine başlamıştır. DBB-M’nin temel hedefi dijital beşeri bilimler (DBB) alanına katkıda bulunmak, bu alandaki gelişmeleri takip etmek ve farklı disiplinler/temalar ile DBB arasında bağları kurmaktır. Bu çerçevede DBB-M bünyesinde araştırma, eğitim, yayın ve akademik danışmanlık çalışmaları yapılması amaçlanmaktadır. Yapılan tüm çalışmalar ve kurum bilgileri <https://dbb.marmara.edu.tr/> adresi ve sosyal medya hesaplarından detaylıca paylaşılmakta ve geniş bir kitleye ulaşılmaya çalışılmaktadır.

DBB-M’nin faaliyetlerini devam ettirdiği 2025 yılında çeşitli seminerler, eğitimler ve çalıştaylar düzenlemiş, web ve sosyal medya hesaplarını aktif olarak kullanmıştır. İnsan kaynağı olarak 5 yönetim kurulu üyesi, 10 danışma kurulu üyesi, 1 sözleşmeli doktora sonrası araştırmacı, 4 misafir araştırmacı, 11 kısmi zamanlı öğrenci ve 64 gönüllü stajyer istihdamı ile 2025 yılı oldukça verimli geçmiştir. Eğitim faaliyeti olarak metin etiketleme üzerine 3 kurum içi eğitim yapılmıştır. Ayrıca kurumsal işbirliği ile Balkan Studies Foundation üyelerine Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Dijitalleşme ve Yapay Zeka başlığı altında webinar düzenlenmiştir. Merkez yönetim kurulu üyeleri İstanbul Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Yazma Eserler Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Yunus Emre Enstitüsü ve İSAM gibi pek çok kurumda çalıştaylara katılmış konferanslar vermiştir.

Araştırma projeleri olarak halihazırda farklı kurumların desteklediği ve Merkez projesi olarak yürütenlerle birlikte Merkez ekibimizin 10 projesi sürmektedir. Merkezde Osmanlı-Türkiye Kaynakları üst başlığı ile 2024 yılında başlattığımız ve 2025 yılında da devam ettiğimiz uzun dönemli 3 alt proje 2025 yılı için önemli kazanımlarımızdandır. Bu projelerde çalışan araştırmacılar ve stajyerler hem araştırma yapmakta hem de dijital eğitimlerini tamamlamaktadır. Çıktılar olarak DBB-M bünyesinde görev yapan araştırmacılar kitap, kitap bölümü, makale ve bildirilerle alana önemli katkılarda bulunmuştur. Ayrıca çeşitli kurum ve platformlarla iş birliği geliştirerek bazı faaliyetleri ortak yapmıştır.

Bazı ilkleri ve öncülükleri de ifade etmek faydalı olacaktır. DBB-M hala Türkiye’deki tek DBB araştırma merkezidir. Ayrıca Avrupa Birliği’nin dijital beşerî bilimler ve sanat alanında 20 yıllık kurumu olan DARIAH-EU üyelik sürecimiz tamamlanmış ve merkezimiz dijital beşeri bilimler alanında altyapı sağlayan bu önemli kurumun Türkiye’deki ilk ve tek ortağı olmuştur.

Dijital Beşeri Bilimler alanında YÖK’ün teşvikleri artmakta ve farklı üniversiteler girişimlerde bulunmaktadır. Sözleşmeli doktora sonrası araştırmacı (2547 Ek 34 Madde) istihdamında üniversitemizde ilk girişimi merkezimiz yapmış ve ilk kadrolu araştırmacıyı 2023’te istihdam etmiştir. 2025 yılında da merkezimizde aynı doktora sonrası sözleşmeli araştırmacı programından yararlanılarak bir araştırmacı istihdam edilmiştir. .

Önceki yıllarda kurduğumuz ve güçlendirdiğimiz Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı ve Balkan Studies Foundation ile kurumsal işbirliklerimiz devam etmektedir. Ayrıca DBB-M ekibi olarak

2023 yılında düzenlenen Osmanlıca Metinlerin Otomatik Transkripsiyonu başlıklı çalıştayın değerlendirme yazısı “Osmanlıca Metinlerin Dijital/Otomatik Transkripsiyonu: Mevcut Durum ve Öneriler” başlığı ile AHCI ve Scopus indeksli Osmanlı Araştırmaları Dergisi’nde; 2024’te düzenlediğimiz “Vakıf Tarihi Verileri ve Dijital Beşeri Bilimler” çalıştayının raporu alanda önemli yere sahip SCOPUS indeksli *Endowment Studies (Brill)* dergisinde ve 2025’te düzenlediğimiz “Dijital Beşeri Bilimler ve Türk Edebiyatı Araştırmaları” çalıştay raporu TR Dizin indeksli *Divan Edebiyat Araştırmaları* dergisinde yayınlanmıştır. Bu son edebiyat çalıştayından edisyon bir kitap çıkmıştır.

Böylece DBB-M üçüncü yılında kurumsallaşma sürecini daha da geliştirmiş, hedeflerine uygun uygulamaları artırmaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde geliştirdiğimiz işbirlikleri ile fiziksel altyapı ve finansal destek eksikliklerinin geliştirilmesi ile merkez çalışmaları çok da ha iyi noktaya gelecektir. Başta Rektörümüz olmak üzere kuruluş aşamasında ve devamındaki süreçte katkı veren tüm birim ve kişilere teşekkür ederiz

Doç. Dr. Yunus Uğur
Merkez Müdürü

I- GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

Misyon

Misyonumuz; toplumsal, ekonomik, siyasi, dijital ve teknolojik yapı, pratik ve süreçleri tarihsel, mekânsal ve bilişim özellikleri itibarıyla yaygın ve derinlemesine inceleyerek, toplum ve şehir hayatının keşfedilmemiş veya parçacı araştırmalara konu olmuş yönlerine ışık tutmak, bu yolla planlama, uygulama, akademik araştırma sürecine katkı yaparak Türkiye ve uluslararası düzeyde bir mükemmellik merkezi oluşturmak.

Vizyon

Vizyonumuz; dijital beşerî bilimler (DBB) alanına katkıda bulunmak, bu alandaki gelişmeleri takip etmek ve farklı disiplinler/temalar ile DBB arasında bağları kurmaktır.

B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Birime ait mevzuatta belirtildiği üzere yönetim organları; müdür, yönetim kurulu ve danışma kurulu olmak üzere 3 kısma ayrılmaktadır. Bu organların yetki, görev ve sorumlulukları aşağıda yazıldığı gibidir.

Müdür, Üniversitenin öğretim üyeleri arasından Rektör tarafından üç yıl süre için görevlendirilir. Süresi biten Müdür tekrar görevlendirilebilir. Müdür, Merkezin çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesi ve geliştirilmesi hususunda Rektöre karşı sorumludur. Müdürün önerisi üzerine, Üniversitenin öğretim elemanları arasından en çok iki kişi, Rektör tarafından üç yıl süre ile müdür yardımcısı olarak görevlendirilir. Müdür yardımcısı, Müdürün kendilerine vereceği görevleri yapar. Müdürün görev süresi sona erdiğinde müdür yardımcılarının da görevi kendiliğinden sona erer. Müdür, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarının birini vekil bırakır. Göreve vekâlet altı aydan fazla sürerse yeni bir Müdür görevlendirilir. Müdürün görevleri şunlardır; Merkezi temsil etmek, merkezin çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesini ve geliştirilmesini sağlamak, Yönetim Kurulunu ve Danışma Kurulunu olağan veya olağanüstü toplantıya çağırarak, bu toplantıların gündemini hazırlamak, toplantılara başkanlık etmek, Yönetim Kurulu kararlarının uygulanmasını sağlamak ve merkezin yıllık faaliyet raporunu ve bir sonraki yıla ait yıllık çalışma programını hazırlamak, onaylanması halinde Rektörlüğe sunmak.

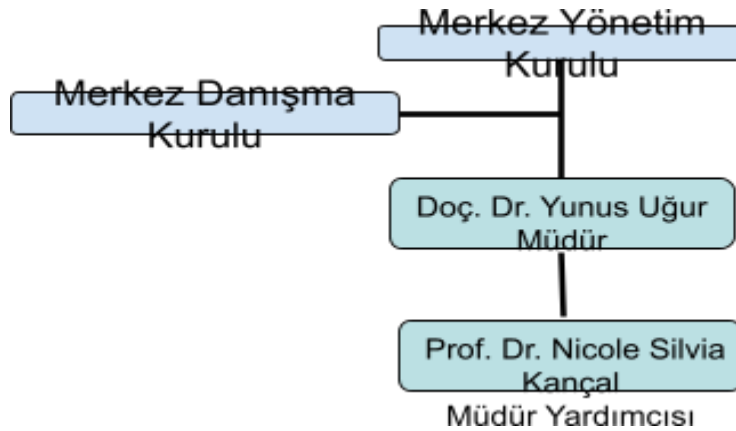
Yönetim Kurulu; Müdür ve müdür yardımcısı ile Merkezin çalışma alanında Üniversitede görev yapan öğretim elemanları arasından, Müdürün önerisi üzerine Rektör tarafından görevlendirilen en az dört üye ve Müdülden oluşur. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi üç

yıldır. Görev süresi dolan üye yeniden görevlendirilebilir. Süresi dolmadan ayrılan üyenin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye görevlendirilebilir. Yönetim Kurulu, en az üç ayda bir kez salt çoğunlukla toplanır ve kararlar salt çoğunlukla alınır. Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır; merkezin amaçları, faaliyet alanları ve yönetimi ile ilgili konularda karar almak, merkezin yıllık faaliyet raporunu ve yıllık çalışma programını görüşerek karara bağlamak, araştırma, yayın, öğretim ve diğer çalışma alanlarına ilişkin konularda karar almak, merkezin bünyesinde kurulacak olan bilimsel çalışma gruplarını ve komisyonları belirlemek ve merkezin uzun vadeli bilimsel, idari plan ve programını hazırlamak.

Danışma Kurulu; Merkezin faaliyet alanlarında çalışmalar yürüten Üniversite öğretim elemanları ile istekleri halinde diğer kamu kurumları veya özel kuruluş temsilcileri, yetkin kişiler ve yurt dışından uzmanlar arasından Müdürün önerisi üzerine Rektör tarafından iki yıllığına görevlendirilen en fazla on iki üyeden oluşur. Süresi biten üyeler yeniden görevlendirilebilir. Herhangi bir nedenle görevinden ayrılan üyenin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle yeni bir üye görevlendirilir. Danışma Kurulu, Müdürün başkanlığında çoğunluk aranmadan yılda bir kez olağan olarak toplanır. Müdür gerekli gördüğü takdirde Danışma Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Danışma Kurulunun görevleri şunlardır; merkezin uzun vadeli bilimsel faaliyet planlarını değerlendirerek Yönetim Kuruluna önerilerde bulunmak, merkeze çalışmalarında bilimsel ve idari açıdan bilgi, deneyim ve öneriler sunmak, Merkez ile ilgili kuruluş ve sektörler arasında iletişim kurulmasını sağlamak. Müdür ve Yönetim Kurulu tarafından Danışma Kurulu gündemine getirilen diğer konularda önerilerde bulunmak.

C. İdareye İlişkin Bilgiler

1- Teşkilat Yapısı

- Fonksiyonel Görev Dağılımı

2- İnsan Kaynakları

Merkez Müdürü: Doç. Dr. Yunus Uğur, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü

Merkez Müdür Yardımcısı: Doç. Dr. Nicole Silvia Kançal, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık, Mimarlık Tarihi Anabilim Dalı

Yönetim Kurulu Üyesi: Prof. Dr. Fehmi Yılmaz, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölüm Başkanı

Yönetim Kurulu Üyesi: Doç. Dr. Murat Can Ganiz, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Yönetim Kurulu Üyesi: Doç. Dr. Zübeyir Nişancı, Nüfus ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

Yönetim Kurulu Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye Akça, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Danışma Kurulu Üyeleri 10 Kişi.

Doktora Sonrası Araştırmacı:

Dr. Mehmet Akif Berber, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü (Temmuz 2025'te tamamlandı)

Araştırmacılar:

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Çimen, Marmara Üniversitesi, Dijital Beşeri Bilimler Araştırma Merkezi

Ahmet Baran Demir, Tarih Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, Central European University

Özge Eda Kaya, Tarih Bölümü Doktor Adayı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Aylin Dengiz Ökke, Tarih Bölümü Doktor Adayı, Marmara Üniversitesi

Serpil Özcan, Tarih Bölümü Doktor Adayı, Marmara Üniversitesi

Ayrıca yıl boyunca kısmi zamanlı çalışan 11 farklı öğrenci ve gönüllü staj yapan 64 öğrenci olmuştur..

3- Sunulan Hizmetler

3.1. Araştırma Hizmetleri

3.1.1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

Faaliyet Bilgileri

FAALİYET TÜRÜ	SAYISI
Sempozyum, Kongre ve Çalıştay	1
Konferans	6

Panel	0
Seminer	13
Açık Oturum	0
Söyleşi	0
Tiyatro	0
Konser	0
Sergi	0
Turnuva	0
Teknik Gezi	0
Eğitim Semineri	5

Seminer: Dijital Beşerî Buluşmalar

Dijital Sosyal ve Beşerî Bilimlerdeki gelişmeleri alana ilgi duyan kişilerle hep birlikte konuşmak, tartışmak ve tecrübe paylaşımı yapmak üzere iki haftada bir Dijital Beşeri Buluşmalar'da (dbb) bir araya geliyoruz. 2023 yılında başlattığımız bu etkinliğe 2025'te de devam ettik. Elimizdeki kaynakları veriye dönüştürme, verileri yapılandırma, hangi uygulamaların uygun olacağını konuşma gibi daha pek çok sürece ve alana dair yapılan proje ve tartışmaları biz bize değerlendirmek için bir ortam oluşturmayı hedefliyoruz. <https://dbb.marmara.edu.tr/etkinlikler/yuvarlak-masa-toplantilari>

DBB-13 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 13'üncüsü, Gale şirketinden Chris Houghton'ın katılımıyla 9 Ocak Perşembe günü çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmada, Gale'in sunduğu zengin birincil kaynak arşivi ile birlikte; veri yapılandırma ve temizleme, metin etiketleme, konu modelleme, frekans ve duygu analizi gibi metin madenciliği yöntemlerinin tek bir platform üzerinden nasıl uygulanabildiği Gale Digital Scholar Lab programı üzerinden ele alındı.

**DIJİTAL
BEŞERİ
BULUŞMALAR**
dbb-13

"Efficient Text and Data Mining With Gale Digital Scholar Lab"

Chris Houghton
(Head of Academic Partnerships at Gale)

9 Ocak 2025, 12.00
Çevrimiçi

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

Dijitalleşme sayesinde öğrenme
daha kolay oluyor

DBB-14 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 14'üncüsünde Dr. Andrea Nanetti'yi ağırladık. Nanetti, sosyal bilimlerde dijital yöntemlerin araştırma sorularına uygun biçimde geliştirilmesi ve her yöntem ile aracın konuya göre test edilmesi gerektiğini vurguladı. Sunumunda EHM (Engineering Historical Memory) projesi kapsamında birincil kaynaklarla yürütülen çalışmalar ve veri görselleştirme örneklerini paylaştı.

**DIJİTAL
BEŞERİ
BULUŞMALAR**
dbb-14

**"Computational Engineering of Historical Memories. What's
Next Beyond the Book?"**

Dr. Andrea Nanetti
(Nanyang Technological University)

16 Ocak 2025, 11.00

Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski
Teknoloji Fakültesi Binası, A Blok, A305 (**Hibrit**)

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-15 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 15'incisinde Bahçeşehir Üniversitesi'nden Dr. Fatma Öncel'i ağırladık. Öncel, Stanford Üniversitesi CESTA iş birliğinde Prof. Dr. Ali Yayıcıoğlu ile birlikte yürüttükleri “*İmparatorluğu Haritalandırmak: 1700–1850 Arası Osmanlı Dünyasında Güç, Servet ve Ölüm*” başlıklı proje üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Buluşmada, geç 18. ve erken 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomi-politiği; araştırma soruları, kullanılan kaynaklar, yöntemler ve dijital uygulamalar çerçevesinde ele alındı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-15

**İmparatorluğu Haritalandırmak: 1700-
1850 arası Osmanlı Dünyasında Güç,
Servet ve Ölüm**

DR. FATMA ÖNCEL
Bahçeşehir Üniversitesi

15 Nisan 2025, 14.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A305 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-16 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 16'ncısı, 28 Nisan tarihinde “Yapay Zekâ ve Küresel Noopolitik Düzenin İmkânı” başlığıyla Dr. Selami Çalışkan'ın katılımıyla gerçekleştirildi. Bu buluşmada Çalışkan, yapay zekânın insanlık için tutarlı bir gelecek projeksiyonu ve en faydalı siyasi organizasyonları oluşturma potansiyelini ele aldı; küresel sorunlara yapay zekâ temelli yenilikçi çözüm imkânlarını tartıştı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-16

**Yapay Zeka ve Küresel Noopolitik
Düzenin İmkânı**

DR. A. SELAMİ ÇALIŞKAN
Tekhnologos Yazılım & Yapay Zeka Ajansı CEO

28 Nisan 2025, 15.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-17 Dijital Beşerî Buluşmalar’ın 17’ncisi, 15 Mayıs tarihinde Prof. Dr. A. Ayhan Çitil’in katılımıyla “Toplumsal Gerçekliğin İnşasında Kayıtların Rolü: Ferraris Örneği” başlığıyla gerçekleştirildi. Bu buluşmada Çitil, dijital iz ve verilerin kayıt/belge olma niteliğini ve bu kayıtların toplumsal gerçekliğin inşasındaki rolünü Maurizio Ferraris’in yaklaşımı üzerinden ele aldı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-17

**Toplumsal Gerçekliğin İnşasında
Kayıtların Rolü: Ferraris Örneği**

PROF. DR. A. AYHAN ÇİTİL
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

15 Mayıs 2025, 14.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-18 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 18'incisinde, 28 Mayıs tarihinde Marmara Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye Akça'yı ağırladık. Akça, İstanbul Kadı Sicilleri Projesi kapsamında yürüttüğü "*Osmanlı Kadı Sicillerinde Konu Modellemesi*" başlıklı çalışmasını paylaşarak, kadı sicillerinin konu modelleme, kümeleme ve doğal dil işleme (NLP) yöntemleriyle nasıl analiz edildiğini ele aldı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-18

**Şerriyye Sicillerinin Konu
Modellemesi**

DR. SÜMEYYE AKÇA
Marmara Üniversitesi

28 Mayıs 2025, 14.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-19 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 19'uncusu, 8 Ekim tarihinde Doç. Dr. Atakan Kurt'un katılımıyla hibrit olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmada Kurt, Osmanlıca el yazısı metinlerin otomatik transkripsiyonu alanındaki güncel gelişmeleri; doğal dil işleme (NLP) ve derin sinir ağları temelli yöntemler çerçevesinde ele aldı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-19

**Osmanlıca El Yazısı Metinlerin Otomatik
Transkripsiyonu ve Osmanlıca.com
Tecrübesi**

Doç. Dr. ATAĞAN KURT
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

8 Ekim 2023, 13.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A305 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

 @dbb_cbu @dbb_cbu DBB-M

DBB-20 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 20'ncisi, 20 Ekim tarihinde Şükrü Atsızelti'nin katılımıyla hibrit olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmada, Osmanlı şeriyeye (kadı) sicillerinin büyük bir veri kaynağı olarak büyük dil modelleri (LLMs) aracılığıyla nasıl analiz edilebileceği ele alındı; yapay zekânın tarihsel verilerin incelenmesine sunduğu imkânlar ve bu yöntemlerin metodolojik sınırları tartışıldı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-20

**Büyük Dil Modelleri ile Kadı Sicillerini
Verileştirmek**

ŞÜKRÜ ATSIZELTİ
Koç Üniversitesi

20 Ekim 2025, 14.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A305 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

 @dbb_cdm @dbb_cdm DBB-M

DBB-21 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 21'incisi, 5 Kasım tarihinde Dr. Ömer Akyıldız'ın katılımıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmada Akyıldız, 19. yüzyıl Osmanlı posta memurlarına ait Sicill-i Ahvâl Defterlerinin dijital veriye dönüştürülmesi ve bu verilerin dijital yöntemlerle analiz edilmesine odaklandı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-21

**Sicill-i Ahvâl Defterlerini
Yapılandırılmış Veriye Dönüştürmek:
Osmanlı Memurlarına Dair Bir Veri
Madenciliği Yaklaşımı**

DR. ÖMER AKYILDIZ
Marmara Üniversitesi

5 Kasım 2025, 19.00
Çevrimiçi
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

DBB-22 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 22'ncisi, Koç Üniversitesi'nden Prof. Dr. M. Erdem Kabadayı'nın katılımıyla gerçekleştirildi. Bu buluşmada makine öğrenmesi ve coğrafi yapay zekâ yöntemlerinin sosyal ve tarihsel araştırmalardaki kullanım imkânları ele alındı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**

DBB-22

**Makine Öğrenmesi, Mekansal Veri Bilimi ve
Coğrafi Yapay Zeka (GeoAI): Türkiye ve
Bulgaristana Ait 1950-1970'lerin Hava
Fotoğrafları ve Uydu Görüntülerinin Analizi**

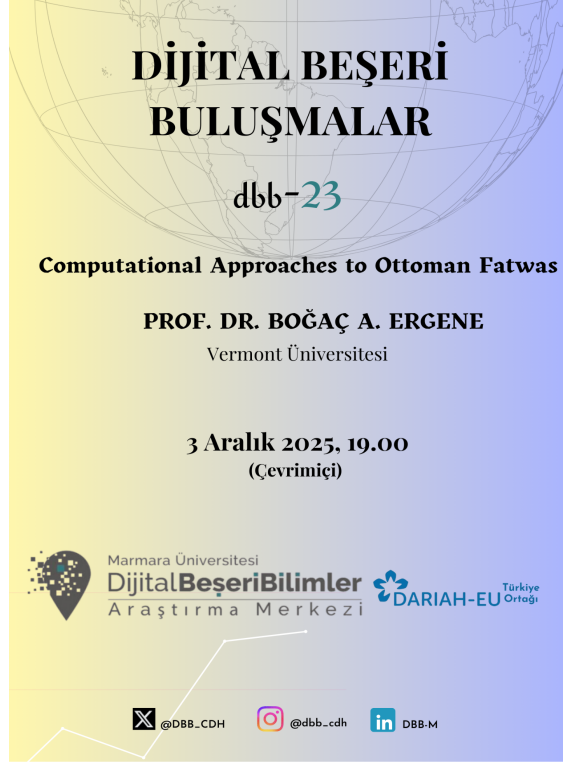
PROF. DR. M. ERDEM KABADAYI
Koç Üniversitesi

27 Kasım 2025, 14.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (Yüz yüze ve Zoom'dan Canlı)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Araştırma Merkezi
DARIAH-EU Türkiye Ortağı

 @DBB_CDH @dbb_cdh DBB-M

DBB-23 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 23'üncüsü, 3 Aralık tarihinde Vermont Üniversitesi'nden Prof. Dr. Boğaç A. Ergene'nin katılımıyla çevrim içi olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmada, Osmanlı fetvalarının dijital ve hesaplamalı yöntemlerle analizi ele alındı; fetva geleneğinin dönüşümü ve dilsel yapıların zaman içindeki değişimi hesaplamalı yaklaşımlar çerçevesinde tartışıldı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**

dbb-23

Computational Approaches to Ottoman Fatwas

PROF. DR. BOĞAÇ A. ERGENE
Vermont Üniversitesi

3 Aralık 2025, 19.00
(Çevrimiçi)

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Araştırma Merkezi

DARIAH-EU Türkiye Ortağı

@DBB_CDH @dbb_cdh DBB-M

DBB-24 Dijital Beşerî Buluşmalar'ın 24'üncüsünde, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden Arş. Gör. Hamza Özen'i ağırladık. Bu buluşmada, İslami ilimler korpusları üzerinden kişiselleştirilmiş GPT'lerin oluşturulması ve yapay zekâ uygulamalarının bu alandaki kullanım imkânları ele alındı.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
DBB-24

**Kişiselleştirilmiş GPT'ler Oluşturmak: İslami
İlim Korpusları ve Yapay Zeka**

ARŞ. GÖR. HAMZA ÖZEN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

18 ARALIK 2025, 15.00
Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (HİBRİT)
ddb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Araştırma Merkezi
DARIAH-EU Türkiye Ortağı

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
AHILAK
BİLGİ
ÜRETİM

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İLİHİYAT FAKÜLTESİ

@DBB.CDH @ddb.cdih ddb-m

DBB-25

Dijital Beşeri Buluşmalar'ın 25'incisinde, Koç Üniversitesi'nden Dr. Ali Hürriyetoğlu'nu ağırladık. Hürriyetoğlu bu konuşmada, "Bilgi, Olay, Gıda ve Duygular için Metin Madenciliği" başlıklı sunumunu gerçekleştirdi.

**DİJİTAL BEŞERİ
BULUŞMALAR**
dbb-25

**Bilgi, Olay, Gıda ve Duygular İçin Metin
Madenciliği**

DR. ALİ HÜRRİYETOĞLU
Koç Üniversitesi

30 ARALIK 2025,
15.00-16.30

Marmara Üniversitesi, Göztepe Yerleşkesi, Eski Teknoloji
Fakültesi Binası, A Blok, A301 (Hibrit)
dbb.marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi
DijitalBeşeriBilimler
Araştırma Merkezi
DARIAH-EU Türkiye Ortağı

 @DBB_CDH @dbb_cdh DBB-M

Eğitim Semineri

2025 yılında, merkezimizde, kurum içi eğitim kapsamında çeşitli eğitimler düzenlenmiştir. Bunların ilki olan metin etiketleme programı Catma eğitimi, 24 Nisan 2025 tarihinde merkezimiz asistanlarından Ahmet Baran Demir tarafından verilmiştir.

19 Mayıs 2025 tarihinde ise Mardin Artuklu Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Tuba Nur Saraçoğlu tarafından Kate eğitimi verilmiştir.

4 Aralık 2025 tarihinde yine Kate eğitimi merkezimiz araştırmacılarından Serpil Özcan tarafından gerçekleştirilmiştir.

2025 yılı Aralık ayı boyunca merkezimiz tarafından, Balkan State Foundation'ın düzenlediği "Balkan İhtisas Çalışmaları" webinar serisinde "Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Dijitalleşme ve Yapay Zeka" başlığı altında eğitimler verilmiştir.

3.2. Yayınlarla İlgili Faaliyet Bilgileri

İndekslere Giren Hakemli Dergilerde Yapılan Yayınlar

YAYIN TÜRÜ	SAYISI
Uluslararası Makale	8
Ulusal Makale	14
Uluslararası Bildiri	10
Ulusal Bildiri	6
Kitap	8
Kitap Tanıtımı	1

Kitap

Arılı, A., Uğur, Y. ve Aslaner, S. (2025). 50 yıldır 'Birlik'te: Marmara Belediyeler Birliği kurumsal ve sözlü tarihi. İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları, 676 sayfa.

İsmail Güleç, Seda Demir, Sevnur Gizem Doruk (Eds.), Klasik Türk Edebiyatında Dijital Uygulamalar, İstanbul: DBY Yayınları, 2025, 360 s.

Yılmaz, Ö. (2025). Dijital Kapitalizmde Eşitsizliğin Yeniden Üretimi: Dijital Emek Bağlamında Afrika Kıtası Örneği. İbn Haldun Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Yılmaz, Ö. (2025). Digital Journalism: Transformations, Challenges, and Innovations. WriteUp: Roma.

Kitap Bölümü

Kançal, N. S., (2025). Between Imposed Memory and Damnatio Memoriae: Places of Memory in the Black Sea Region. K. S. Jobst, S. Troebst, S. Rohdewald, N. Bumann (Ed.), *Handbook on the History and Culture of the Black Sea Region* içinde (ss. 277-313). Berlin: Walter De Gruyter GmbH.

Akça, S., (2025). Topic Modelling in the Ottoman Kadi Registers. E. Balnaves, L. Bultrini, A. Cox, R. Uzwysyn (Ed.), *New Horizons in Artificial Intelligence in Libraries* içinde (ss. 213-226). Berlin: De Gruyter Saur.

Yılmaz, Ö. (2025). Language Ideology, Philosophy of Language, and Non-Anthropocentric Ethics: The Star Trek Series. (Ed. İrem Atasoy & Habib Tekin) *Redefining Communication in Posthuman Age*. maurer.press: Frankfurt am Main.

Topçu, E. (2025). Yazılı Hafızanın Dijital Taşıyıcıları: e-Kitap Platformları. İçinde İ. Güleç vd. (Ed.), *Klasik Türk Edebiyatında Dijital Uygulamalar* (s. 117-137). İstanbul: DBY Yayınları.

Konar, E. (2025). NATO'nun Bilim ve Teknoloji Faaliyetleri ve Türkiye İçin Öneriler. Uğur Tarçın (Ed.), *Türkiye-NATO İlişkileri Jeopolitik ve Stratejik Analizler* içinde (1. Baskı, ss. 379-409), TESAM Yayınları.

Kitap Tanıtımı

Topcu, Ecemnur. “Dijital Beşerî Bilimler Araçlarının Metin Analizinde ve Görselleştirmede Kullanılabilirliği ve Uygulamaları”. *Klasik Divan Uluslararası Dil, Kültür ve Edebiyat Dergisi* 2/1 (2025), 63-68.

Makale

Uğur, Y., Çimen, A., Kayar, B., Aydın Hatip, M. (2025). Şehir, İklim ve Çevre İlişisini Osmanlı İstanbul’undaki Isınma ve Soğutma Uygulamaları Üzerinden Keşfetmek: Kaynakların Potansiyeli ve Araştırma Gündemi (1500–1700). *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi*, 12(33), 363-390.

Yunus Uğur, Şerife Eroğlu, Merve Uçar, "Digital Humanities and Waqf History Studies: Current Situation, Sources, and Data Types", *Endowment Studies* (Brill), v.IX, n.1-2, 2025, 34 pages

Zeynep Aytekin, Rumeysanur Erikli Doğan, Yunus Uğur, "Bir Değerlendirme: Dijital Beşerî Bilimler ve Türk Edebiyatı Araştırmaları", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 35, 2025, 24 sayfa.

Akça, S., Uğur, Y., Esringü, M. (2025). Osmanlıca Metinlerin Dijital/Otomatik Transkripsiyonu: Mevcut Durum ve Öneriler. *Osmanlı Araştırmaları - Journal of Ottoman Studies*, 65, 351-364.

Akça, S. (2025). Academic Elegance in Library and Information Science: Citation Patterns in High-Impact Journals. *SAGE Open*, 15(3).

Çimen, A. (2025). The Issue of Immunity (Serbestiyet) and the Clash of Property Claims Between Waqf and Mîrî (‘Serbestiyet’ Meselesi Vakıf ve Mîrî Arasında Mülkiyet Haklarının Çatışması). *İslam Araştırmaları Dergisi*, 53, 81-116.

Şimşek, E., Akça, S. (2025). Geçmişten Günümüze Kriz İletişimi Çalışmalarına Yönelik Bir Analiz. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(1), 33-49.

Abdullahi, A. A., Ganiz, M. C., Koç, U., Gökhan, M. B., Aydın, C., Özdemir, A. B. (2025). Deep learning for named entity recognition in Turkish radiology reports. *Diagnostic and Interventional Radiology*, 31(5), 430-439.

Yılmaz, Ö. (2025). Technology and State Relations: China Case. *Journal of Chinese Research* (1), 26-44.

Yılmaz, Ö. (2025). Digital Postcolonialism in Africa and Class Debates: Protoproletariat or Pooriat?. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 20(1), 108-124.

Yılmaz, Ö. (2025). Los Canales de Telegram como Nuevos Medios de Comunicación Respaldados por la IA y la Difusión de Desinformación: Reseñas de Noticias de Turquía sobre los Refugiados Sirios. *Revista Comunicando*, 14(1), e025004.

Yılmaz, Ö. (2025). Lo que los medios no ven: La mano de obra afgana y siria en Turquía. *Obra Digital*, (27), 91–105.

Yılmaz, Ö. (2025). Digital Colonialism, Ecological Crisis and the Limits of Techno-Primitivism. *tripleC: Communication, Capitalism & Critique*, 23 (2), 338-359,

Yılmaz, Ö. (2025). Entertainment, Alcoholism, Music: Individual and Social Struggles in South Africa. *Cankaya University Journal of Humanities and Social Sciences*, 19(1), 37-50.

Yılmaz, Ö. (2025). Turkish Media History from the Perspective of Cyclical History: Ibn Khaldûn's Ideas and Communication Studies. *Global Media Journal Turkish Edition*, 16(30), 1-17.

Yılmaz, Ö., & Bostancı, M. (2025). Labour And Exploitation Processes in Artificial Intelligence: Example of Digital Taylorism in Data Labelling. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*(15), 24-48.

Yılmaz, Ö. (2025). Digital Taylorism and Reification: A Literature Review on the Recolonization of Life. *Turkish Research Journal of Academic Social Science*, 8(1), 359-368.

Yılmaz, Ö. (2025). The Origins of Digital Colonialism. *İmgelem*(16), 321-344.

Yılmaz, Ö. (2025). Digitalization and Philosophy of Communication: Transforming Other-Self Relationships from a Spinozaist Perspective. *Felsefe Dünyası*(81), 228-251.

Yılmaz, Ö. (2025). The Effects of Digitalization on Journalism: Changes and Transformations in Turkish Sports Journalism. *İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi*(70), 28-45.

Yılmaz, Ö. (2025). Politics in Pre-Colonial Africa: An African-Centered Approach. *Beykoz Akademi Dergisi*, 13(2), 569-585.

Can, M. (2025). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İsim-Fiil Ekleri -mAk ve -mA'nın Anlatımı Üzerine Bir Öneri. *BEZGEK Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 164-185.

Can, M. (2025). Mustafa Mestur'un "Aşk ve Başka Şeyler"i Hakkında. *Dil ve Edebiyat, Aylık Dil Edebiyat ve Kültür Dergisi*, (203).

Can, M. (2025). Modern Çağın Hastalığına Yakın Okuma: Cüzzamlı Eller Üzerine. *Dil ve Edebiyat, Aylık Dil Edebiyat ve Kültür Dergisi*, (204)

Bildiri

Uğur, Y. (2025). When the City Meets with Cold and Heat: Urban Heating and Cooling Practices in Early Modern Istanbul. *The European Society for Environmental History (ESEH) Conference*, Uppsala, İsveç,.

Uğur, Y. (2025). Stretching the Limits of Global History in the Early Modern Period Through Urban Heating and Cooling Practices: The Case of Istanbul. *Global Urban History Project (GUHP2) BERLIN: International Congress of Stretching the Limits of Urban Global History*, Berlin, Almanya,

Uğur, Y. (2025). Heating and Cooling Practices in Classical Ottoman Istanbul: Sources and the Urban-Environmental Contexts (1500-1700). *16th International Congress of Ottoman Social and Economic History (ICOSEH)*, Bükreş, Romanya.

Uğur, Y. (2025). "Dijital Beşerî Bilimler ve Tarih yazımına Etkileri", Tarih yazımı ve Tarih Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, TÜRKİYE.

Akça, S. (2025). Entelektüel Mülkiyet Hakları Bağlamında Sorumlu Yapay Zeka Uygulamaları. *IV. Uluslararası Gelenekten Geleceğe Bilgi ve Belge Yönetimi Sempozyumu*, Kastamonu, Türkiye.

Tuncer, Y., Pekedis, H., Özeren, H., Ganiz, M. C. (2025). New Approaches to Named Entity Recognition in Turkish: Improving Performance through Architecture Modification of Causal Large Language Models (Türkçe Varlık Adı Tanımada Yeni Yaklaşımlar). *33rd IEEE Conference on Signal Processing and Communications Applications (SIU 2025)*, İstanbul, Türkiye.

Üzümcü, T., Ganiz, M. C. (2025). Analysis of Consistency of Large Language Models for Low-Resource Languages like Turkish with Min-P and Top-P Sampling Parameters (Türkçe gibi Az Kaynaklı Diller için Büyük Dil Modeli Tutarlılığının Analizi). *33rd IEEE Conference on Signal Processing and Communications Applications (SIU 2025)*, İstanbul, Türkiye.

Doğan, R. (2025) “Tıp Fakültesi Seçiminde Ailenin Sembolik Sermayesinin Kullanımında Sınıfsal Farklılıklar”, *9. İlişkisel Sosyal Bilimler Kongresi*, 29-30 Mayıs, 2025, İstanbul.

Özcan, S. (2025). XIX Yüzyılda İstanbul'da Tekke İnsan ve Şehirlerarası Mekan Ağları. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Açık Tutulan Kapı: Sultantepe Özbekler Tekkesi Sempozyumu, 9 Nisan, 2025, İstanbul.

Yılmaz, Ö. (2025). Collective Action in the Age of Social Media: Potentials and Limitations. *4th Communication in the Digital Age Symposium: Digital Transformation and Artificial Intelligence*, 7-20.

Yılmaz, Ö. (2025). Digital Colonialism: Can Capitalist Hegemony Be Deconstructed?. 7th Cultural Informatics, Communication&Media Studies Conference (CICMS2025). 16-33.

Bostancı, M. & Yılmaz, Ö. (2025). Filistin ve Kuzey Kıbrıs Örnekleri Bağlamında Uluslararası İlişkilerde Çatışma Çözümleme Aracı Olarak Spor Diplomasisi. I. Kamu Diplomasisi Sempozyumu, Dönüşüm Çağında Kamu Diplomasisi ve Türkiye.

Yılmaz, Ö. (2025). Dijital Medyada Göç: Nefret Söylemi ve Damgalanmanın İncelenmesi. 8. Toplumsal Yapı Araştırmaları Programı (TYAP) Atölyesi, [Göç Araştırmaları Vakfı (GAV) işbirliğinde]. 7 Mayıs 2025, İstanbul Medeniyet Üniversitesi.

Yılmaz, Ö. (2025). Clientelism and Digital Subcontracting in Platform Governance: Paid Subscribers as Intermediaries in the New Political Economy of Streaming. The Platform Governance Research Network (PlatGovNet) 2025: Transitions, frictions and new realities in platform governance.

Can, M. (2025). Geçmişten Günümüze Türkçenin İmlası Sempozyumu, Güncel Türkçe Sözlük'te Renk Adlarıyla Oluşturulan Birleşik Kelimelerin Yazımına Dair Bir İnceleme Başlıklı Bildiri, 24-26 Eylül 2025.

Ulaş, A., Çakır, S., Bozyürük, B., & Ulaş, E. (2025, 7 Kasım). *Sındırgı Fayı ve Yakın Çevresinde Depremsellik-Tektonizma İlişkisi: Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Entegre Bir İnceleme*. Aktif Tektonik Araştırma Grubu 28. Çalıştayı (ATAG 28), Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Damarseçkin, Ş., Ulaş, A., Bozyürük, B., Gülersoy, Ö., & Gülersoy, A. E. (2025, 19-21 Aralık). *Web Tabanlı Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (Web CBS) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Coğrafya Öğretim Programı ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) ile Entegrasyonu*. VII. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi (UCEK ICGE-7), Cunda, Ayvalık.

Proje Tanıtımı

Polat, İ. (2025). Dijital Michelangelo Projesi: Bir Heykel Dijitalde Yeniden Doğar mı?. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18031738>

Saruhan, E. (2025). GrocerIST İstanbul'un Bakkalları: Gıda Tüketiminin İzinde. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18024233>

Sever, S. (2025). LexAT21 – (Atlas on lexical variation in Austria in the 21st century) (21. Yüzyılda Avusturya'daki Sözcük Çeşitliliği Atlası). Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18038488>

Özkan, D. D. (2025). Orta Çağ'ın Zihinsel Coğrafyasını Haritalamak: Mapping Medieval Peoples (MMP) Projesi. Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18043876>

Çakır, E., Ergüven, E., & Ugur, Y. (2025). GEMINI 3.0 (DÜŞÜNEBİLEN) MODELİ İLE OSMANLICA OCR/HTR (OTOMATİK TRANSKRİPSİYON) TESTİ (ARALIK 2025). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18019479>

Konar, E. (2025). Türkiye Tarihinin Görsel Belleği Film Mirasım Dijital Film Arşivi. Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18045795>

Betül Karaaslan. (2025). Sunday Observance In Late Antiquity (SOLA) [Data set]. Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18039382>

Can, M . (2025). The ABCs of Dialects: Exploring Historical Notes Digitally (Lehçelerin ABC'si: Tarihî Notları Dijital Olarak Keşfetmek).Zenodo.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18048576>

3.3. Kurumlar Arasında Yapılan İkili Anlaşmalar

KURUM ADI	ANLAŞMANIN İÇERİĞİ
DARIAH-EU	Cooperating Partnership (İş Birliği Ortaklığı) Anlaşması ve Üyelik
Mardin Artuklu Üniversitesi	Uygulamalı Dijital İlahiyat Araştırmaları Eğitim İş Birliği
Inside DH Platformu	Tüm Süreç ve İçerikleri için İş Birliği
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	DBB ve TAE Çalıştay-Yayınları için İş Birliği
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Evliya Çelebi Dijital Neşir Projesi ve Konferanslar
Balkan Studies Foundation	Dijital Araştırmalar Proje ve Eğitim İş birliği
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı	Proje ve Araştırma İş birliği

Kurumsal İşbirlikleri

- 1. DARIAH-EU (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities)**
2025 yılında, Avrupa'nın beşeri bilimler alanındaki en önemli dijital araştırma altyapısı olan DARIAH-EU ile "İş Birliği Ortaklığı" imzalanmış ve Merkezimiz Türkiye'den bu ağa resmî olarak katılan ilk kurum olmuştur. Anlaşma kapsamında; DARIAH-Campus ve SSH Open Marketplace gibi platformlara içerik desteği sağlanması, uluslararası çalışma gruplarına (Working Groups) katılım gösterilmesi ve iş birliğini pekiştirmek amacıyla 2026 yılında İstanbul'da bir "DARIAH Günü" düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.
- 2. Balkan Studies Foundation**
Makedonya merkezli Balkan Studies Foundation ile araştırma, eğitim ve yayın alanlarında iş birliği yapılmaktadır. Vakfın çok dilli ve kapsayıcı yapısı çerçevesinde, Türkiye-Balkan ilişkilerini güçlendirecek ortak projeler ve eğitim programları yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu ortaklık sayesinde bölgesel bilgi üretimine ve kültürel etkileşime katkı sağlanmaktadır.
- 3. Mardin Artuklu Üniversitesi**
Uygulamalı Dijital İlahiyat Araştırmaları Eğitim Programları çerçevesinde TÜBİTAK'a başvuru sürecinde iş birliği yapılmıştır. Öneri TÜBİTAK tarafından kabul edilmiştir ve eğitimler 2024 senesi içerisinde gerçekleştirilmiştir. Detaylı bilgi için:
<https://www.dijitalilahiyatarastirmalari.com/>
- 4. Inside DH Platformu**
Inside DH Dijital Sosyal ve Beşerî Bilim meraklılarının ve araştırmacılarının tek bir platform üzerinden veri toplama ve analiz yöntemlerine, alanla ilgili gerçekleşecek etkinliklere ve haberlere ulaşma imkanı sağlayan İngilizce ve Türkçe yayınlanan bir web sitesidir. Merkezimizle tüm süreçler ve içerik konusunda iş birliği yapılacaktır. Detaylı bilgi için <https://www.insidedh.com/>
- 5. İstanbul Medeniyet Üniversitesi**
İstanbul Medeniyet Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ile iş birliği içerisinde Dijital Beşerî Bilimler ve Türk Edebiyatı Araştırmaları Çalışayının yayınları yapılmıştır.

3.4. Proje Bilgileri 10 proje

Bilimsel Araştırma Proje Sayısı	
	2025 YILI

PROJELER

	Önceki Yıllardan Devreden Proje	Yıl İçinde Eklenen Proje	Toplam	Yıl İçinde Tamamlanan Proje	Toplam Ödenek YTL
DPT					
TÜBİTAK	2	0	2	1	
A.B.					
BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ					
DİĞER	8	0	8	1	
TOPLAM	10	0	10	2	

Proje

Uğur, Y. (Yürütücü). Mayıs 2023-Kasım 2025: Osmanlı İstanbul'unda Isıtma ve Soğutmanın Tarihi (1500-1700): Araştırma Gündemi Çıkartmak. CB Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Kalkınma Bakanlığı) Projesi.

Uğur, Y. ve Arlı, A. (Yürütücü). 2024-2026: Türkiye'de Yükseköğretimin Dönüşümü: Örgütsel Değişim, Büyüme Politikaları Ve Kurumsallaşma (1923-2023). Tübitak projesi.

Uğur, Y. ve Arlı, A. 2024-....: Marmara Belediyeler Birliği 50 Yıllık Tarih Araştırma Projesi. Diğer Resmi Kurumlarca Desteklenen Proje.

Uğur, Y. (Yürütücü). 2024-....: DBB-M Tevârih Kaynak Projesi. Merkez projesi.

Uğur, Y. (Yürütücü). 2024-: DBB-M Seyahatname Kaynak Projesi. Merkez projesi.

Uğur, Y. (Yürütücü). 2024-... : DBB-M Hâtırat Kaynakça Projesi. Merkez projesi.

Uğur, Y.(Danışman). 2023-2025: Sosyokültürel Tarihi ve Dini boyutlarıyla Sultantepe Özbekler Tepesi. Tübitak Projesi.

Uğur, Y. (Danışman). 2024-2028: Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin Dijital Edisyonu ve Metin Analizi. Merkez ve FSM Evliya Çelebi Araştırma Merkezi projesi.

Uğur, Y. (Danışman). 2024-2027: Looking at Digital Humanities from the Perspective of Artificial Intelligence for Periodicals: New Research Applications. Merkez, İstanbul Üniversitesi ve 4 diğer kurum projesi.

Akça, S., Güneş, G., Karagözoğlu Aslıyükses, M., Akbulut, M. 2024-2026: Görünmezi Görünür Kılmak: Rami Kütüphanesi Açık Veri Projesi. Kültür ve Turizm Bakanlığı projesi.

3.5. Dijital Uygulamalar

- **Ergüven Sözlük - Osmanlı Türkçesi'ndeki Kelimelerin Anlamlarını ve Etimolojisini Hazırlayan Sözlük**

Bu çalışma, merkez stajyeri **Eren Ergüven** tarafından geliştirilen GPT tabanlı dijital bir Osmanlıca sözlük sistemidir. Sistem, yedi büyük sözlük ve etimolojik kaynakları kullanarak kelime ve tamlamaların anlamlarını "Hızlı" veya yüksek doğruluklu "Düşünen v3" modlarıyla kullanıcıya sunmaktadır.

- **Gemini 3.0 (Düşünebilen) Modeli ile Osmanlıca OCR/HTR (Otomatik Transkripsiyon) Testi**

Bu çalışma, merkez stajyerleri **Ege Çakır** ve **Eren Ergüven** tarafından Gemini 3.0 modelinin Osmanlıca belgelerdeki okuma performansını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Testler sonucunda modelin matbu metinlerde tam başarı sağladığı, ancak zorlu el yazmalarında yetersiz kalarak yerli bir dil modeline ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. <https://zenodo.org/records/18019479>

3.6. Tanıtım Faaliyetleri

Erciyes Üniversitesi Mizan Kulübü'nün Gençlik ve Spor Bakanlığı Kulüp Faaliyetleri Desteği Kapsamında Merkezimize Ziyareti

28 Nisan 2025 tarihinde Erciye Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinden oluşan Mizan öğrenci kulübü bir günlük merkezimizi ziyaret etti. Kendilerine merkezimizdeki faaliyetlerimiz ve dijital beşeri bilimlerin önemine dair sunumlar gerçekleştirdik.

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tarih Yüksek Lisans Öğrencilerinin Ziyareti

12 Aralık 2025 tarihinde İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tarih Ana Bilim Dalı öğretim üyeleri Doç. Dr. Ertuğrul İsmail Ökten'in aracılığı ve Doç. Dr. Elif Bayraktar'ın katılımlarıyla beraber; Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Osmanlı Çalışmaları Programı öğrencileri merkezimize ziyarette bulunmuşlardır. Merkezimizin faaliyetleri ve dijital beşeri bilimlerdeki gelişmeler ile ilgili süreçlerin aktarıldığı bir toplantı düzenlenmiş ve katılım sağlamışlardır.

II- AMAÇ ve HEDEFLER

A. Temel Politikalar ve Öncelikler

DBB-M bilişim alanındaki gelişmelerin sosyal ve beşerî bilimlerle etkileşimini dünyayla eş zamanlı olarak takip etmeyi ve bu sürece katkıda bulunmayı temel bir politika olarak benimsemiştir. Bu çerçevede öncelikler bilişim alanındaki gelişmeleri anlık olarak takip etmek, ulusal ve uluslararası işbirlikleri geliştirmek, disiplinler arası projeler geliştirmek, bu alandaki insan kaynağını artırmak ve yapay zekâ/bilişim alanındaki bu gelişmelerin sosyal ve beşeri bilimlerdeki verinin/bilginin tanımı, mahiyeti ve dönüşümüne etkisi üzerine bir tartışmayı sürekli gündemde tutmaktır

B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler
Uluslararası ölçekte dijital beşerî bilimler üzerine saygın bilimsel çalışmaların yapıldığı bir mükemmeliyet merkezi olmak	Uluslararası kurumlarla iş birlikli çalışmaları arttırmak
	Araştırmacı ve öğrencileri yurtdışı çalışmaları konusunda teşvik etmek
Toplumsal, kültürel ve tarihi alanlardaki çalışmalara bilimsel veriler ve yöntemlerle kaynaklık etmek	Ulusal ve yerel kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürütmek
	Kamu yararına kullanılabilecek alanlarda bilimsel veri üretmek

III- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Üstünlükler

Dijital beşerî bilimler dünya ölçeğinde hızla gelişen bir alandır. Türkiye’de resmi olarak kurulan ilk araştırma merkezi olarak bilişim ve yapay zekâ alanındaki gelişmelerle dijital ve sosyal bilimler arasındaki etkileşimin gündemini ortaya koymak, araştırma ve projeler geliştirmek ve insan kaynağı oluşturmak için DBB-M büyük bir üstünlüğe sahiptir. Türkiye’deki, YÖK başta olmak üzere ilgili tüm kamu kurumlarının bu dijital çalışmalar ve yapay zekâ alanına yatırım yapmayı öncelemesi de merkez için önemlidir. Şu anda Türkiye’de dijital beşerî bilimler alandaki yetişmiş insan kaynağı ve bilgi birikimi bir çatı altında DBB-M bünyesinde. İlk iki senesinde yaptığı faaliyetler ve iş birlikleri ile bu üstünlüğünü gelecek yıllarda artırarak devam ettirme potansiyeline sahiptir.

B- Zayıflıklar

Türkiye’de yapay zekâ ve dijital çalışmalar alanındaki teşvik ve uygulamalarda sosyal ve beşerî bilimlere henüz yeterli düzeyde yer verilmemesi dış bir unsur olarak Merkez’i de zayıflatmaktadır. Aynı şekilde sosyal ve beşerî bilimlerde kişisel inisiyatifler dışında kurumsal merkez ve birimlerin Türkiye’de olmaması da Merkez’in işlerini zorlaştırmaktadır. İçerde ise Merkez, faaliyetlerini sürdürürken fiziksel ve teknolojik altyapı yetersizlikleriyle karşılaşmaktadır. Çalışma ve toplantı alanlarının özellikle çevrim içi toplantılar için altyapı yetersizliği, yazılım ve programların eksikliği çalışmaların sürdürülmesini zorlaştırmaktadır. Araştırma merkezlerinin seyahat, etkinlik ve faaliyetleri için bütçesinin olmaması geliştirilebilecek iş birliklerini olumsuz etkilemektedir. Aynı şekilde kuluçka projeleri için de belirli bir bütçesinin olmaması ileri proje imkanlarını zayıflatmaktadır. Merkezlerin akademik ve özellikle de idari kadrosunun (sekreter) olmaması ise pek çok işi az sayıdaki araştırmacının yapmasını mecburi kılmakta ve bu da projelere ayrılacak zamanı azaltmaktadır.

C- Değerlendirme

Bazı altyapı ve bütçe eksikliği olumsuzluklarına rağmen DBB-M üniversitemizin destekleri ile üçüncü yılında daha verimli ve aktif bir şekilde çalışmalarına devam edecektir. Gönüllü olarak şu anda merkezde bulunan 30’dan fazla stajyerin heyecan ve merakı Merkez’in doldurduğu boşluğa işaret ettiği gibi, bir beklentiyi de karşıladığını göstermektedir. Bunun sonraki yıllarda daha da gelişeceği ve somut çıktılara dönüşeceği muhakkaktır. DBB-M’nin sahip olduğu bilgi birikimi ve insan kaynağı Türkiye’de ve uluslararası planda yapay zekâ, bilişim teknoloji ile sosyal ve beşerî bilimleri etkileşimine dair yenilikçi çalışmaları yapmak için büyük bir imkandır ve bunun en iyi şekilde değerlendirilmesi ve katkıda bulunulması aşîkardır.

IV- ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Üniversite üst yönetiminin araştırma ile ilgili birimleri (araştırma merkezleri, Bapko, Mitto, Teknopark gibi) bir araya getiren toplantıları sıklaştırması önerilir. Böylece araştırma gündemleri, iş birlikleri, kurumsal sorunlar ve imkanlarla ilgili daha aktif bir süreç işletilir.

- Dijital beşerî bilimlerin üniversitemizin tüm sosyal ve beşerî bilimler birimleri için farkındalık yaratılması gereken bir alan olduğunun her ortamda dile getirilmesi önerilir. Bu çerçevede üniversitedeki bilişim alanındaki birimlerle sosyal ve beşerî bilimlerdeki birimlerin çeşitli vesilelerle bir araya getirilmesi elzemdir. DBB-M bu süreçte merkezi bir rol üstlenebilir.

- Araştırma merkezlerinin çevrim içi toplantı altyapılarının geliştirilmesi, etkinlik ve kuluçka projeler için bir miktar bütçe tahsis edilmesi önerilir

- Araştırma merkezlerinin idari süreçlerini kolaylaştırmak ve verimli hale getirmek için idari personele ihtiyacı bulunmaktadır. Tek merkeze olmasa da birkaç merkeze bir idari personel görevlendirilmesi önerilir.